

ARCIDIECÉZE PRAŽSKÁ
Výroční zpráva 2020

Obsah

Úvodní slovo | 4

Arcidiecéze pražská | 5

Shrnutí toho nejpodstatnějšího | 7

Pastorace | 10

Církevní školství | 14

Katolická teologická fakulta UK | 16

Charitní činnost | 18

Likvidace lepry | 20

Odpovědné a udržitelné
hospodaření arcidiecéze | 21

Lesní správa | 26

Stavební činnost a památková péče | 28

Výroční zpráva Arcidiecéze pražské 2020

■ Text: kolektiv autorů ■ Redakce: Odbor komunikace
 ■ Jazyková korektura: Anna Selecká ■ Grafické zpracování:
 NLN, s.r.o. ■ Fotografie: Roman Albrecht, Člověk a Víra (str. 7),
 Karel Greif (str. 4), Anička Guthrie, Člověk a Víra (str. 10),
 Betty Horníková, Člověk a Víra (str. 13), Lucie Horníková,
 Člověk a Víra (str. 6), Tomáš Ježek, Člověk a Víra (str. 5), Josef
 Kupka (str. 3), Martina Řehořová, Člověk a Víra (přední strana
 obálky, str. 11, 22, 28, 29), Jakub Šerých, Člověk a Víra (zadní
 strana obálky, str. 8, 12), Jiří Šťástka, Člověk a Víra (str. 15),
 Alois Vašků, Člověk a Víra (str. 30), Vu Minh Hieu (str. 17)
 ■ Vydalo Arcibiskupství pražské, Hradčanské nám. 56/16,
 119 02 Praha 1 – Hradčany ■ Praha, 2021

Úvodní slovo

Milí diecézané, sestry a bratři, drazí přátelé,
s radostí předávám do Vašich rukou tuto zprávu o naší arcidiecézi za uplynulý rok. Mohu říci, že naše hospodaření po období určité stagnace představuje světlo naděje do budoucnosti, přestože jsme se museli prodat rokem koronaviru, který v mnoha ohledech zkomplikoval náš život. Výroční zpráva je také svědectvím o tom, že církev dokáže žít za každého počasí. Vzpomínám na název divadelní hry, která líčí životní osudy mučedníka, kancléře Spojeného království, svatého Thomase Mora – „Člověk do každého počasí“. Jak církev prochází dějinami, některé momenty nás naplňují úctou, radostí a obdivem, ale také víme, že církev někdy prochází obdobími, která jsou skličující. Ale přesto i v takovýchto časech se vždy najdou ženy a muži, mnohdy mladí, někdy i vysokého věku, kteří dokáží navigovat lodičku církve skrz všechny bouře. A tak i my jsme propluli bouří koronaviru i kůrovce a můžeme říci, že to byla zkouška, která nás, jako každá zkouška, mnohému

naučila. O tom vypovídají jednotlivé texty i čísla, které se dotýkají evangelizace, pastorační péče i vzdělávání mladé generace v rámci katecheze i v rámci školního vzdělání a výchovy. Nebylo by možné těchto výsledků dosáhnout, kdyby nebylo Vašich modliteb, spolupráce a pomoci, personální i finanční. Spolupracovali jsme také s četnými samosprávami a státními úřady i s mezinárodními institucemi včetně Evropské unie, jejíž fondy se nám dařilo čerpat. Nejsme ovšem pouze pasivními příjemci pomoci, ale dokážeme také sami pomáhat v oblasti sociální, vzdělávací i zdravotní, doma i v zahraničí, v místech, kde je tato pomoc velice potřebná. Kéž tedy naše společná práce zapouští stále hlubší kořeny a ať nám Všemohoucí Bůh v těchto aktivitách žehná a naši zemští patroni a světci nám pomáhají svou přímlovou.

Váš

Dominik kardinál Duka OP
arcibiskup pražský

Arcidiecéze pražská

Hlavní chrám: katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha

Patroni: sv. Vojtěch, sv. Vít, sv. Jan Nepomucký, sv. Václav

Vedení arcidiecéze

- Kardinál Dominik Duka OP, 36. pražský arcibiskup
- Mons. ThLic. Ing. Zdenek Wasserbauer, Th.D., pomocný biskup a generální vikář pro kněžstvo a duchovní život arcidiecéze
- Mons. Václav Malý, pomocný biskup a biskupský vikář
- Mons. Karel Herbst SDB, emeritní pomocný biskup
- Mons. ThDr. Jan Balík, PhD., generální vikář pro správu a organizaci arcidiecéze
- Mons. Michael Slavík, Th.D., biskupský vikář pro pastorační práci
- Mgr. Antonín Juriga, výkonný ředitel Arcibiskupství pražského

Rozloha (km ²)	8 765
Obyvatel	2 315 000
Katolíků	558 000
Vikariátů	14
Farností	147
Kapitul	5
Kněží	264
z toho řeholníků	108
Řeholnic	283
Kostelů a kaplí	1 022

Kontaktní údaje

Arcibiskupství pražské
Hradčanské nám. 56/16
119 02 Praha 1 – Hradčany
Tel.: +420 220 392 111
Web: www.apha.cz
E-mail: apha@apha.cz
IČ: 00445100
DIČ: CZ00445100
Číslo účtu: 45301130/2700 UniCredit
Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.
Platební brána: <http://platby.apha.cz>

Biskupství bylo založeno v roce 973 z podnětu knížete Boleslava II. po dohodě s císařem Otou I. a řezenským biskupem sv. Wolfgangem. Papež Klement VI. povýšil bulou dne 30. 4. 1344 pražské biskupství na arcibiskupství a zřídil samostatnou církevní provincii pro Čechy a Moravu.

V roce 2020 Arcidiecézi pražskou tvořilo 147 farností sdružených do 14 vikariátů. Z toho ve 127 farnostech sídlil duchovní správce přímo, ostatní byly spravovány excurrento – duchovní správci tam dojížděli.

V Teologickém konviktu v Olomouci, který je přípravným ročníkem před zahájením seminární formace ke kněžské službě, se připravovali 4 uchazeči, v Arcibiskupském semináři 9 seminaristů, v římském Nepomucenu 1 seminarista a v irském Maynoothu 1 seminarista.

V arcidiecézi bylo v roce 2020 podle aktualizovaného kvalifikovaného statistického odhadu sdruženo cca 558 tisíc pokřtěných katolíků a nacházelo se zde 640 kostelů a 382 kaplí.

Kam zavítat?

- Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha
- Chrám sv. Mikuláše na Malé Straně
- Poutní místa Svatá Hora, Stará Boleslav, Mníšek pod Brdy, Sázava, Tetín
- Kláštery Strahov, Břevnov

Kde se ubytovat?

- Penzion Panský dům
– Rožmitál pod Třemšínem

Shrnutí toho nejpodstatnějšího

1. Naše místní církev je zde pro hlásání evangelia

- Mimořádnou událostí bylo požehnání obnoveného Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze.
- Podařilo se dostavět a vysvětit nový kostel Krista Spasitele v Praze na Barrandově.
- Byla vypracována Strategie a koncepce církevního školství v pražské arcidiecézi.
- Pokračovalo se v projektu výstavby nové budovy pro logopedickou školu.
- Koronavirus podnítl rozvoj nových způsobů evangelizace s využitím sociálních sítí a nových technologií.
- Ukázalo se, že mnoho věřících touží po svátostech a že jsou kněží ve své specifické službě obětaví. Kněžím, ale i bohoslovcům a řeholnicím je třeba poděkovat za ochotu sloužit jako dobrovolníci v nemocnicích.
- Doba koronaviru se svými omezeními ukázala, jak důležitá je soudržná rodina, která se společně se svými dětmi modlí a své děti vede k víře v Pána Ježíše.
- Proběhla pouť ke sv. Václavovi ve Staré Boleslavi 28. 9. 2020. Byla podpořena grantem MK ČR.

- Byly učiněny přípravné kroky k organizačnímu zajištění a také k duchovnímu prožití roku sv. Ludmily.

2. Pro svou činnost potřebuje místní církev zajištění

- Není třeba zdůrazňovat, že jde o náročnou kapitolu života církve.
- Aby činnost arcibiskupství odpovídala potřebám hospodářské činnosti, bylo učiněno vícero personálních změn, včetně jmenování dvou generálních vikářů.
- Rozvíjela se strategie hospodářské činnosti Arcibiskupství pražského, která byla ekonomickou radou schválena v září 2019.
- Nově jmenovaná ekonomická rada arcidiecéze aktivně spolupracuje na přípravě a realizaci ekonomických projektů.
- Kůrovcová kalamita a koronavirus farnostem i arcibiskupství přinesly desetimilionové ztráty.

- I přes nepříznivé podmínky lesní hospodaření arcidiecéze vykázalo vysokou efektivitu.
- Bylo pokročeno v realizaci arcibiskupských developerských projektů nájemního bydlení.
- Koncem roku se podařilo pronajmout výhodně hotel Clara Futura a prodat budovu hotelu Mostov.
- Kardinál Duka založil Nadaci Arietinum, která bude podporovat hlavní činnost církve, především přispívat na obživu duchovních.
- Pokročila pasportizace majetku arcibiskupství a jeho finanční vyhodnocení.
- Ve spolupráci s několika farnostmi se podařilo připravit výhodný způsob finančního zhodnocení farního majetku, který zajistí nejen život konkrétní farnosti, ale přispěje v rámci solidarity celé arcidiecézi.

- Pokračovalo se v bezúplatném převodu hřbitovů na obce.
- Bylo přikročeno k rozdělení nesídelních far do tří kategorií: ponechat, dlouhodobě pronajmout, či prodat.
- Spolupráce s obcemi přinesla možnosti bezúplatného převodu málo využívaných kostelů do jejich péče s možností liturgie.

3. Život církve vyžaduje zapojení laiků a jejich znalostí

- Především jde o angažování mužů i žen v katechezi dětí a mladých lidí a v přípravě snoubenců apod.
- Rozvinout spolupráci mezi kněžími a laiky ve farnostech je důležité jak z pastoračních důvodů, tak i z důvodu ekonomického zajištění církve.
- Zvláštním způsobem je třeba poděkovat zaměstnancům charit, kteří během roku s velkou obětavostí sloužili klientům a přitom nic nedbali na nebezpečí nákazy koronavirem.
- Před církevním školstvím stojí nelehký úkol vzdělávat žáky a studenty ve ztížených podmínkách, a to s důrazem na rozvoj duchovního rozměru člověka.

4. Co před námi stojí v roce 2021

- Posílit katechizaci dětí a mladých lidí; s tím se pojí důležitost rozvoje církevního školství.
- Zefektivnit hlavní činnost církve a rozvinout hospodářskou činnost tak, aby byla schopná přinášet dostatečné zdroje pro zajištění hlavní činnosti církve.
- Ve spolupráci se státními institucemi zhodnotit výročí sv. Ludmily, které bude propojeno s rokem rodiny, jež vyhlásil papež František.

Za vše, co se podařilo, děkujeme dobrému Bohu.

Kéž našemu arcibiskupovi, jeho spolupracovníkům a všem nám žijícím v pražské arcidiecézi dá Pán Ježíš mnoho sil a potřebné dary Ducha svatého, abychom na prvním místě vnímali odpovědnost za evangelizaci a podle toho usměrňovali i naši ekonomickou aktivitu.

Pastorace

Pastorační činnost v pražské arcidiecézi koordinuje **Mons. Michael Slavík, Th.D.**, jako biskupský vikář pro pastorači. Součástí Arcibiskupství pražského je **Pastorační středisko**. V roce 2020 vzhledem k propuknutí pandemie koronaviru byla řada činností pozastavena či upravena. Pastorační středisko přesunulo většinu aktivit do virtuálního prostoru.

- **Oddělení internetových projektů** provozuje osm webů. V době koronaviru bylo zásadní oporou pro mnoho lidí, kteří nemohli využívat běžnou pastorači. V roce 2020 jen stránky vira.cz navštívilo 2,2 mil. návštěvníků.
- **Pedagogické centrum** soustředilo pozornost na přípravu projektů k 1100. výročí úmrtí svatě Ludmily, 70. výročí akce K, k roku Bible a přípravu didaktických materiálů pro distanční výuku. Přes velké omezení provozu škol během jara a podzimu bylo i tak uskutečněno 68 vstupů do jednotlivých tříd, kde bylo realizováno 10 různých programů.

- **Centrum pro rodinu** zorganizovalo předmanželskou přípravu pro 136 snoubeneckých párů částečně živě a částečně on-line. Vedle toho připravilo duchovní obnovu, vzdělávání, přednášky a programy pro ženy. Část byla vedena on-line. Redakčně centrum spravuje web manzelstvi.cz, který v roce 2020 zaznamenal 274 000 návštěvníků.
- **Středisko katecheze a výuky náboženství** se podílelo na uspořádání katechetického kurzu pro budoucí učitele náboženství ve spolupráci s Katolickou teologickou fakultou UK a vybudovalo pro katechety nový web katechete.apha.cz.
- Pastorační středisko realizovalo za podpory MK **Noc kostelů**, která přes mnohá omezení zaznamenala zapojení 292 kostelů a celkem 74 000 návštěvnických vstupů. Vedle toho pak organizovalo další akce, jako jsou **Křesťanské Vánoce**. Středisko celoročně vydává texty k nedělní liturgii a provozuje e-shop.

Součástí Arcibiskupství pražského je také **Arcidiecézní centrum mládeže**. Činnost centra mládeže byla letos značně poznamenána pandemií koronaviru, kvůli které se většina naplánovaných setkání nemohla uskutečnit.

- Pokračoval dvouletý formační kurz **LIFT** pro mladé od 15 let. V plném rozsahu se uskutečnil jeden víkend před začátkem pandemie a v letním období víkendové setkání s účastníky předchozího běhu LIFTu, týdenní LIFT CAMP a jeden víkend začátkem podzimu. V době víkendů, které nemohly mít kvůli omezené možnosti setkávání standardní podobu, byl připraven program on-line formou.

Kurzu se nyní účastní 43 mladých lidí a na přípravě a průběhu kurzu se podílí tým cca 10 dobrovolníků.

- Víkendová setkání na různá témata, tzv. **víkendovky v Nazaretě**, byla připravena ve dvou sériích, pro mladší účastníky ve věku 11–15 let a pro starší účastníky ve věku 15–19 let. Kvůli pandemii se uskutečnily pouze čtyři plnohodnotné víkendy, místo jednoho víkendu byl připraven on-line program. O letních prázdninách Arcidiecézní centrum mládeže realizovalo ve spolupráci se Spolkem Pyramida třídní putování přírodou Křivoklátska.

- V rámci projektu **INVENIO** pro školy bylo možné uskutečnit z důvodů pandemie pouze několik kurzů během září. Lektori se však zaměřili na zvyšování svých kompetencí a přípravu kurzů do budoucna. Proběhl simulační víkend, teoretický workshop pro budoucí lektory a byla připravena nová metodika kurzů. Invenio pro školy jsou 2,5denní programy pro třídy druhého stupně základních škol, střední školy a odpovídající ročníky

víceletých gymnázií. Cílem kurzů je zážitkovou formou pomoci žákům a studentům objevovat a rozvíjet postoje i dovednosti, které jim pomohou ke smysluplnému a spokojenému životu v dnešní dynamické společnosti.

- Arcidiecézní ples mládeže a Arcidiecézní setkání mládeže se kvůli koronavirové pandemii neuskutečnily.
- Arcidiecézní centrum mládeže spolupracovalo se Spolkem Pyramida na přípravě a průběhu týdenního letního tábora Runway camp na Hoře Matky Boží v Králíkách pro více než 70 mladých (nutno říci, že dalších několik desítek mladých se tábora účastnilo v přípravném týmu) a navazujícího víkendu Heliport.

Nemocniční kaplani

Na základě spolupráce s Ministerstvem zdravotnictví, Ekumenickou radou církví a jednotlivými zdravotnickými zařízeními lůžkové péče působí v Arcidiecézi pražské 26 katolických nemocničních kaplanů, z toho 16 kněží a 2 jáhni.

Kaplaní a dobrovolníci ve vězeňské službě

Kaplaní a dobrovolníci pověřeni církví k pastorační službě ve vězení, doprovází ty, kdo jsou vězněni ve vazbě před vynešením rozsudku soudem nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, z nichž mnozí přitom prožívají obtížné osobní i rodinné situace. V Arcidiecézi pražské jsou ustanoveni 3 vězeňští kaplaní (kněží a jáhen), kterým pomáhá více než 15 dobrovolníků (laiků, kněží a řeholnic).

Církevní školství

Oblast školství je svěřena Mons. Janu Balíkovi, generálnímu vikáři. Na podzim 2020 byla zveřejněna **Strategie a koncepce církevního školství AP**.

Arcibiskupství pražské (AP) je zřizovatelem čtrnácti školských právnických osob, které vykonávají činnost celkem šestnácti škol. Jedná se především o školy mateřské (6), základní (2), umělecké (1), střední (3), gymnázia (2), vyšší odborné školy (2) a křesťanskou pedagogicko-psychologickou poradnu. Tyto školy jsou již mnoho desítek let nedílnou a potřebnou součástí vzdělávacího systému, který nabízí žákům a rodičům specifickou vzdělávací cestu vycházející z křesťanské tradice a naplňující základní křesťanské hodnoty. Školy působí především v Praze a jejím blízkém okolí. Arcibiskupství pražské zajišťuje zřízeným školám podporu v oblasti materiální, konzultační, grantové, právní a nabízí metodické vedení. Ve školách zřizovaných Arcibiskupstvím pražským se v roce 2020 vzdělávalo **2 479 dětí, žáků a studentů**.

V arcidiecezi působí i několik dalších církevních škol, které zřizují řeholní

společenství. Jsou jimi Kongregace Dcer Božské lásky, Suverénní řád maltézských rytířů, Salesiánská provincie, Česká provincie Řádu sv. Augustina, Římská unie řádu sv. Voršily, Provincie Kongregace dcer Panny Marie pomocnice, Česká kongregace sester dominikánek a Kongregace školských sester sv. Františka. Celkem se v těchto školách v roce 2020 vzdělávalo 2 828 dětí, žáků a studentů. Jedná se o: 1 středisko volného času, 2 domovy mládeže, 4 mateřské školy, 3 základní školy, 3 střední školy, 2 vyšší odborné školy. Augustiniáni zřizují mateřskou, základní a střední školu.

Církevní školy jsou ze své podstaty nekonfesijní, mohou na nich studovat i žáci z rodin, které se hlásí k jiné křesťanské církvi, jinému náboženství nebo se k žádné náboženské tradici nehlásí. Tato jejich ekumenická a lidská otevřenost vytváří prostor pro budování vztahů mezi světem věřících a nevěřících žáků a učitelů. Školy jsou také místem pro bourání stereotypů a předsudků o světě víry a snaží se vytvářet předpoklady duchovního růstu a nabízet křesťanství jako možnou cestu.

Vedle kvalitní výuky a předávání kvalitních poznatků je kladen důraz na výchovu a rozvoj osobnosti každého žáka a na celkovou osobnostní formaci člověka. Žáci a studenti jsou vedeni k pomoci druhým, toleranci, nesobeckosti, kritickému myšlení, pěstování charakteru, tvořivosti a k odpovědnosti za své vzdělání, výchovu a celý život. Výchova k těmto postojům stojí na základech křesťanské tradice a křesťanských hodnotách, jakými jsou nezištnost, solidarita, úcta, skutečná svoboda, odpuštění a vědomí o vertikálním rozměru člověka.

AP je zřizovatelem škol všech druhů a různých typů, jak to umožňuje školský zákon – mateřských škol, základních škol, středních škol, vyšší odborné školy, logopedické školy, základní umělecké školy. Patří mezi ně vysoce prestižní Arcibiskupské gymnázium, škola s profesionálním přístupem k dětem s komplikovanými vadami – Logopedická škola Dona Bosca i školy pro dívky ze sociálně znevýhodněného prostředí – Dívčí katolická střední škola. AP tak nabízí širokému spektru žáků vzdělávací cestu založenou na principech a hodnotách křesťanství.

Katolická teologická fakulta UK

Katolická teologická fakulta (KTF UK) je zakládající fakultou dnešní Univerzity Karlovy. Kanonicky ji dne 26. ledna 1347 ustavil papež Klement VI., z moci římského a českého krále ji dne 7. dubna 1348 založil Karel IV. Ačkoli kvůli komunistickému režimu 30 let vynuceně fungovala vně Univerzity Karlovy, v současné době je jednou z jejích 17 fakult. Není tedy zřizována Arcibiskupstvím pražským. Po kanonicko-právní stránce se však fakulta zodpovídá Velkému kancléři, jímž je pražský arcibiskup.

Počty studentů Katolické teologické fakulty dle oboru:

Aplikovaná etika	NMgr.	kombinované	64
Církevní a obecné dějiny	Ph.D.	prezenční	19
Církevní a obecné dějiny	Ph.D.	kombinované	2
Dějiny evropské kultury	Bc.	prezenční	48
Dějiny evropské kultury	NMgr.	prezenční	27
Dějiny křesťanského umění	Bc.	prezenční	96
Dějiny křesťanského umění	NMgr.	prezenční	36
Dějiny křesťanského umění	Ph.D.	prezenční	18
Dějiny křesťanského umění	Ph.D.	kombinované	13
Katolická teologie	Mgr.	prezenční	42
Katolická teologie	Ph.D.	prezenční	18
Katolická teologie	Ph.D.	kombinované	8
Teologické nauky	Bc.	kombinované	111
Teologické nauky	NMgr.	kombinované	52
Celkem			554

Monografie z vědecké produkce KTF UK

- Jaroslav Čechura, *Krizový management barokní ekonomiky?*, Karolinum, Praha, 2020
- Lukáš J. Fošum, *Quelle grammaire de l'obligation moral?*, Collection Cerf Patrimoines, Paříž, 2020
- Mlada Mikulicová, Vladimír Mikulica, *Velikonoční hymny*, Edice pro Oriente, Červený Kostelec, 2020
- Markéta Koronthályová, *Kázání na žalm Qui habitat*, Bernard z Clairvaux, Krystal, Praha, 2020
- Vojtěch Novotný, *Martyr Christi*, Karolinum, Praha, 2020
- Aleš Opatrný, *Výzvy stárnutí*, Doron, Uhřetice, 2020
- Radek Tichý, Petr Soukal, *Křest, biřmování, eucharistie*, Krystal, Praha, 2020
- Barbora Šmejdová, *Rozumové argumenty a pohádkové světy*, Karolinum, Praha, 2020
- Marek Šmíd, *Vatikán a české země v letech 1914–1918*, CDK, Praha, 2020
- Marek Šmíd, *Vatikán a sovětský komunismus 1917–1945*, Triton, Praha, 2020
- Lucie Šmídová, *Korespondence Josefa Zvěřiny a Aleny Falerské*, Karolinum, Praha, 2020
- David Vopřada, *Tertulián. O modlitbě*, Krystal, Praha, 2020

Habilitační řízení

Během roku 2020 probíhala na KTF UK dvě habilitační řízení, která byla posléze ukončena udělením hodnosti docent:

- ThLic. Mgr. Denisa Červenková, Th.D., (KTF UK) v oboru Katolická teologie, název habilitační práce *Katolický pohled na náboženskou pluralitu*.
- PhDr. Viktor Kubík, Ph.D., (KTF UK) v oboru Dějiny křesťanského umění, název habilitační práce *Bible táborského hejtmana Filipa z Padeřova a knižní malba husitské doby*.

Charitní činnost

Charita (z latinského caritas – milosrdná láska) je profesionální sociální službou bližním, kteří se ocitají v nouzi. Tato pomoc je přímou odpovědí katolické církve na evangelijní výzvu k solidaritě s potřebnými. Tam, kde katolická církev naplňuje své poslání v celé šíři, pomáhá lidem ve svém okolí skrze práci Charity. Charita je tak celosvětovou sítí, kterou církev zřizuje ve svých diecézích. V pražské arcidiecézi toto poslání realizuje Arcidiecézní charita Praha a pět desítek oblastních a farních charit.

Prostřednictvím Charity nabízí církev pomoc **seniorům, nemocným**, lidem se **zdravotním postižením**, celým **rodinám** i matkám **samoživitelkám** v nouzi, **lidem bez domova** a dalším, kteří se ocitají v tíživé životní situaci. Charitní pomoc se ročně dostane k více než 20 tisícům potřebných. Dalším tisícům pomáhá Charita anonymně.

K pilířům charitní služby v pražské arcidiecézi patří:

- 5 charitních domovů pro seniory a lidi s postižením,
- pečovatelská a ošetrovatelská služba pomáhající přímo v domácnostech; využívá ji přes 6 tisíc seniorů a nemocných,
- 8 azylových domů pro lidi bez přístřeší a pro matky s dětmi,
- aktivizační práce s mládeží ze sociálně znevýhodněného prostředí, která pomáhá ve stovkách rodin,
- sociální poradenství v 5 odborných poradnách,
- přímá materiální pomoc lidem v hmotné nouzi; Charita mj. ročně rozdistribuuje několik tun potravin těm nejchudším.

Arcidiecézní charita Praha pomáhá také v rozvojových zemích, v Indii, Ugandě, Zambii a dále také v Bělorusku. Program Adopce na dálku® zajišťuje vzdělání 7 tisícům chudých dětí. Česká nemocnice sv. Karla Lwagy v Ugandě zachraňuje každý rok životy a zdraví více než 20 tisíců pacientů. Pražská charita podporuje v cílových zemích řadu sociálních a rozvojových projektů, jako jsou nemocnice, školy či domovy pro seniory.

Do činnosti Charity v roce 2020 významně zasáhla pandemie koronaviru. Všechny sociální zdravotní služby přijaly nejpřísnější hygienická opatření proti šíření viru, aby ochránily své uživatele patřící k nejohroženějším skupinám obyvatel. Na Charitu se navíc obracelo velké množství lidí, kteří pomoc dříve nepotřebovali a kteří se vinou protiepidemických opatření ocitli v nouzi. Jim Charita zajistila materiální pomoc a sociální poradenství.

Udržení a rozšíření stávajících služeb kladlo na pracovníky Charity značné nároky, přesto se podařilo pokračovat v některých nových projektech: Arcidiecézní charita

Praha v roce 2020 otevřela 4 nové sociální byty. Farní charita Kolín dostavěla komunitní centrum. Charita Vlašim zakoupila objekt, který bude po kompletní rekonstrukci sloužit jako zázemí charitních služeb i jako komunitní centrum.

Děkujeme institucionálním i individuálním dárcům, bez nichž bychom nemohli pomoc lidem v nouzi uskutečnit. Více informací o charitě v pražské arcidiecézi najdete na www.praha.charita.cz.

Likvidace lepry

Zřizovatelem Likvidace lepry je pražské arcibiskupství. Cílem organizace je aktivně pomáhat lidem trpícím malomocenstvím, vředy buruli a tuberkulózou.

Činnost LL se primárně zaměřuje:

- na organizaci a koordinaci pomoci pro lidi postižené především leprou, TBC a vředy buruli,
- na budování zdravotnických zařízení a spolufinancování jejich provozu,
- na podporu následné péče vyléčených, zejména v oblasti duchovní, vzdělávací a sociální,
- na osvětovou činnost, šíření obecného povědomí o problematice malomocenství a jiných příbuzných chorob včetně jejich následků, především formou přednášek, tiskem, sdělovacími prostředky apod.,
- na spolupráci s dalšími charitativními a humanitárními sdruženími, především s německými organizacemi DAHW a Action Medeor; tato spolupráce umožňuje větší dosah poskytované pomoci.

Bohatství organizace Likvidace lepry se zakládá nejen na zkušenostech a mezinárodní spolupráci, ale především na vytrvalé štědrosti tisíců drobných dárců a podporovatelů, z jejichž příspěvků je celé dílo financováno. V průměru se během roku podaří vybrat kolem 16 milionů korun, které bývají následně používány na osvětové a projektové účely. Finance se sbírají po celé republice. Od roku 2019 organizace začíná působit i na Slovensku, pochopitelně se svolením místních biskupů. Od roku 2014 se Likvidace lepry podílí na léčbě a pomoci lidem postiženým malomocenstvím v Indii (dvě nemocnice sv. Josefa poblíž Kalkaty) a podporuje diecézní nemocnice v Litembu a Tanzanii (spolupráce s Action Medeor). Ve spolupráci s DAHW podporujeme projekty v africké Libérii a ve státech Jižní Ameriky, konkrétně Bolívie, Brazílie a Kolumbie.

V roce 2020 poskytla organizace dary v celkové výši 12 453 617,33 Kč.

Odpovědné a udržitelné hospodaření arcidiecéze

Hlavní – duchovní činnost Arcibiskupství pražského spočívá v hlásání evangelia ve všech segmentech společnosti a podpoře s touto službou spojených aktivit pastoračních, vzdělávacích, charitativních a kulturních, včetně služného (platu) kněží, oprav kostelů, údržby far a péče o další kulturní památky.

Vedlejší – hospodářská činnost zahrnuje pronájmy pozemků a budov, správu lesů, finanční investice, vstupné do některých kulturně významných objektů a prodej publikací či nosičů audiovizuálních děl. Jejím smyslem a cílem je umožnit existenci a rozvoj hlavní – duchovní činnosti.

Naše nejvýznamnější výdaje v hlavní činnosti:

- finance na mzdovou podporu (služné) kněží – cca. 80 mil. ročně (platíme 239 kněží = 212 plných úvazků, průměrné hrubé služné kněze činí 22 748 Kč měsíčně*),
- osobní náklady zaměstnanců arcibiskupství v hlavní činnosti – cca. 80 mil. ročně (máme 107 pracovníků – viz str. 22),

*** Pro srovnání:**

Průměrná hrubá měsíční mzda v ČR je 35 662 Kč.
Průměrná hrubá měsíční mzda v Praze je 42 811 Kč.

- základní provozní výdaje AP – cca 50 mil. (zahrnuje náklady na kanceláře a režii, výdaje na pastorační projekty, podporu semináře aj.) a výdaje farností,
- opravy far a kostelů (udržujeme 1 022 kostelů a kaplí, 121 far, 754 dalších objektů).

Naše zdroje příjmů:

- sbírky v kostelích,
- dary dobrodinců a věřících,
- příjmy pocházející z hospodářské činnosti,

- do roku 2029 příspěvek státu na činnost (91 mil. v roce 2020, každý rok se snižuje o 6 mil.),
- granty a dotace (nutná spoluúčast církve).

Arcibiskupství pražské je do roku 2042 příjemcem splátek finanční náhrady za nevydaný majetek dle § 15 zákona 428/2012 Sb. Tyto přijaté zdroje musí sloužit k investicím, které mají rozvíjet hospodářskou základnu diecéze pro generování příjmů, jež postupně nahradí příspěvek státu na činnost (160 mil. v roce 2020, navyšováno o míru roční inflace).

Vybrané údaje

Jáhnů bez nároku na odměnu slouží ve farnostech 35.

Počet placených pracovníků Arcibiskupství pražského v r. 2020 (přepočtený na celé úvazky) činil **476,34**, z toho bylo:

- 212 kněží,
- 27 pastoračních asistentů a vedoucích komunitních center,
- 107 administrativních a provozních pracovníků zařazených v hlavní činnosti, z toho:
 - 9,5 pracovníka Pastoračního střediska
 - 3 pracovníci Arcidiecézního centra mládeže
 - 27 odborníků pečujících o památky ve vikariátech,
- 133 administrativních a provozních pracovníků zařazených v hospodářské činnosti.

Přehled výnosů a nákladů v roce 2020

	Arcibiskupství pražské		Farnosti a kapituly pražské arcidiecéze	
	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
Výnosy (tis. Kč)				
Provozní dotace	2 204	104 845	117 240	1 380
Přijaté příspěvky, dary	91 887	0	62 284	64
Tržby za vlastní výkony a za zboží	5	429 635	2 095	151 391
Tržby z prodeje majetku	179	90 638	176	287 383**
Tržby z prodeje cenných papírů*	0	175 871	0	0
Výnosy z finančního majetku	0	14 579	0	164
Ostatní výnosy (vč. sbírek)	27 811	13 590	41 460	8 962
Celkem výnosy	122 086	829 158	223 255	449 345
Náklady (tis. Kč)				
Spotřebované nákupy	9 706	30 397	34 591	11 108
Nakupované služby (bez oprav)	16 632	270 989	35 748	8 706
Opravy a udržování	4 616	21 677	148 148	18 722
Osobní náklady	156 762	88 334	12 322	22 867
Daně a poplatky (vč. daně z příjmů)	123	24 652	1 402	55 875
Dary a příspěvky	43 546	0	94	2
Odpisy, tvorba a použití rezerv a opravných položek	7 046	92 217	35 161	62 824
Prodaný majetek	144	19 603	1 093	13 544
Prodané cenné papíry*	0	151 248	0	0
Aktivace a změna stavu zásob vlastní činnosti	0	17 448	-59	-2
Ostatní náklady	-14 806	21 442	63 891	2 573
Celkem náklady	223 768	738 009	332 390	196 219
Hospodářský výsledek (Zisk + / Ztráta -)	-101 682	91 149	-109 135	253 126

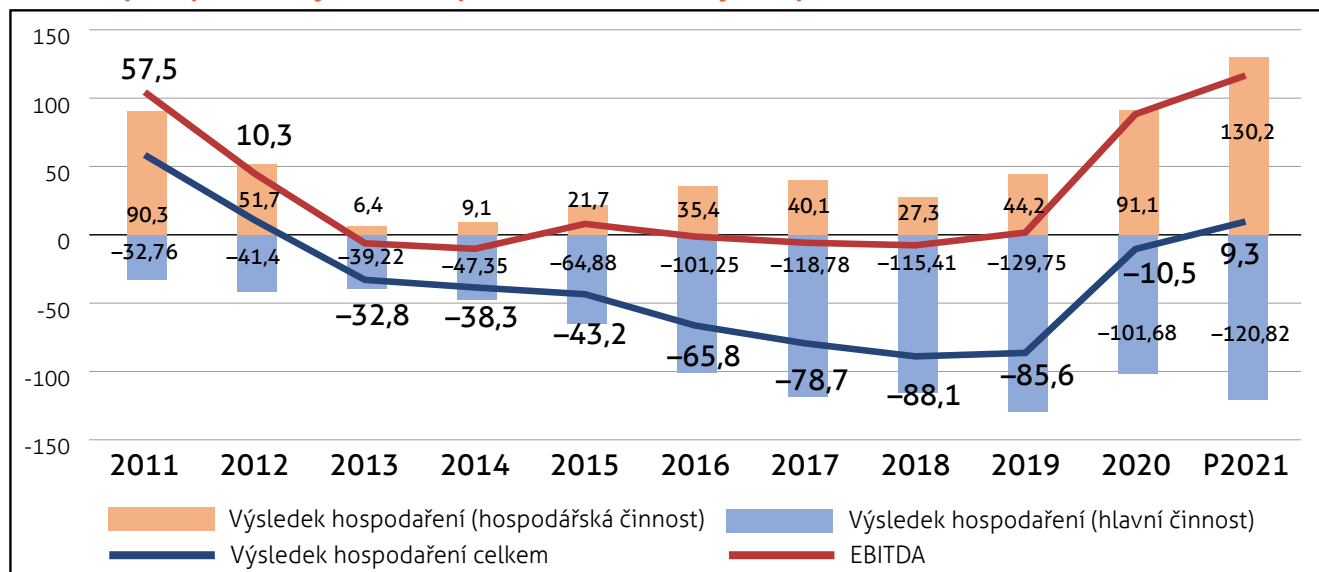
* Prodej cenných papírů je položkou ve výnosech i nákladech, výsledkem transakce je zisk z prodeje ve výši 24,7 mil. Kč.

** Metropolitní kapitula u sv. Víta v Praze uskutečnila mimořádný prodej majetku za 240 mil. Kč.

Správnost nastavení nové ekonomické strategie se projevila již po prvním roce. I když rozpočet na rok 2020 počítal se ztrátou 49 mil. Kč a Arcibiskupství mělo kvůli covidu výpadek cca 35 mil. Kč., přesto je hospodářský výsledek roku 2020 kladný a EBITDA oproti roku 2019 vzrostl.

Konečný výsledek negativně poznamenala skutečnost, že v roce 2020 muselo dojít k odpisu nedobytné pohledávky ve výši 25 mil. Kč vzniklé insolvencí Centra Dolní Břežany, s.r.o. Společnost s účastí Arcibiskupství byla založena v roce 2005. Insolvenční řízení bylo zahájeno v roce 2012 a skončilo úpadkem společnosti.

Arcibiskupství pražské: výsledek hospodaření / EBITDA – vývoj a predikce

Dopad opatření proti COVID-19

Hospodaření v roce 2020 bylo (resp. alespoň částečně i v roce následujícím bude) ovlivněno rozšířením nemoci COVID-19 v České republice. Farnosti vlivem vyhlášených omezení souvisejících se šířením viru SARS-CoV-2 zaznamenaly podstatný výpadek výnosu kostelních sbírek. Pandemie nemoci COVID-19 se ale rovněž u některých diecézních subjektů výrazně dotkla tržeb realizovaných v hospodářské činnosti. Výpadky těchto tržeb kompenzovaly vládní programy pouze dílčím způsobem; výhradně na zaměstnance.

Vyčíslené ztráty za celou arcidiecézi činí 77 mil. Kč, z toho:

- kostelní sbírky a dary ve farnostech 24,4 mil. Kč,
- výpadek příjmů z nájmu a vstupného u farností a kapitul 21 mil. Kč,
- výpadek příjmů Arcibiskupství z nájmu a vstupného 27 mil. Kč,
- výpadek Tříkrálové sbírky na charitní činnost 5 mil. Kč.

Kalamita lesního hospodaření

Výkonnost lesního hospodaření byla v roce 2020 již několikátým rokem po sobě negativně ovlivněna nízkými realizačními cenami dřeva v kombinaci se zvýšeným objemem zejména kalamitní těžby a následného zalesňování. V této tíživé situaci se k mírnění dopadů kůrovcové kalamity ukázala jako klíčová podpora státu formou dotací a subvencí podporujících lesní hospodaření.

Přes všechny zmíněné vlivy Arcibiskupství pražské i nadále pokračovalo v naplňování aktualizované strategie hospodaření schválené v roce 2019 a díky přijatým úsporným opatřením bylo dosaženo vyrovnaného hospodářského výsledku.

Podpora poskytnutá dalším subjektům

V r. 2020 Arcibiskupství pražské podpořilo prostřednictvím účelově vázaných fondů veřejně prospěšné aktivity jak zřízených subjektů (farnosti, charity, školy), tak i cizích subjektů. Zdroji těchto fondů byly zejména účelové sbírky, dary a vlastní příspěvky Arcibiskupství pražského ze své hospodářské činnosti. V roce 2020 takto Arcibiskupství podpořilo vzdělání, charitu, rozvoj pastorace a opravy památek částkou 48 233 tis. Kč.

Nejvýznamnější byl příspěvek na vybudování komunitního centra Barrandov při kostele Krista Spasitele v pražských Hlubočepích (25 mil. Kč), z fondu pastorace byl dále podpořen projekt novostavby kostela v Neratovicích (1,9 mil. Kč), projekt komunitního centra v Sedlčanech (1 mil. Kč), farního centra v Hořovicích a obnovy svatoprokopského poutního místa na Sázavě (1,2 mil. Kč).

Podpora veřejně prospěšných aktivit je ve významném rozsahu realizována i nepřímou formou. Jedná se například o práci dobrovolníků, poskytování služeb úřadu zřízeným subjektům nebo umístění veřejně prospěšných aktivit do budov ve vlastnictví církevních právnických osob za výhodných podmínek. Hodnotu této podpory lze stanovit minimálně na dalších cca 20 mil. Kč ročně.

Lesní správa

Hospodaření v lesích významnou měrou utváří ráz krajiny, je velmi citlivě vnímáno veřejností a zároveň musí přinášet prostředky na chod církve. Českými lesy i v roce 2020 mimo pozornost médií dále postupovala kůrovcová kalamita. Rychlost jejího šíření se díky deštivému počasí zpomalila, ale v celkovém součtu opět přesáhla rok předchozí a zasáhla nové oblasti. Také pandemická situace výrazně ovlivnila práci v církevních lesích, omezila cestování občanů a lesy se tak rázem staly sportovištěm a útočištěm v době karanténních opatření. V tomto směru byl rok 2020 unikátní a boj s kalamitou a obnova lesů pokračují. Lesní správa Arcibiskupství pražského spravuje pro 47 církevních subjektů lesy rozptýlené do 7 krajů, od Karlových Varů po Jihlavu. I přes velmi tíživou situaci vygenerovaly lesy jen pro Arcibiskupství pražské **hospodářský výsledek 61 mil. Kč** před tvorbou rezervy na pěstební činnost. V důsledku postupující kůrovcové kalamity musel být vytěžen rekordní objem 382 tis. m³ dříví, což představuje meziroční nárůst objemu těžeb o více než 40 %. I když většinu náplně práce lesníků tvořila těžba hynoucích stromů (85 %), je nejdůležitější obnova lesů. Za rok 2020 bylo **zalesněno 232 ha lesů** a vysázeno skoro 900 tis. kusů zejména listnatých sazenic. Tyto mimořádné objemy prací v lesích zajišťovalo 93 vlastních zaměstnanců a 370 dodavatelů, většinou drobných regionálních živnostníků.

Rok 2020 byl stále ve znamení propadu cen dříví, který se zastavil až v závěru roku. Základní cíl lesnického hospodaření, tvorba finančních prostředků pro potřeby církve, tak byl naplněn nejen zvýšeným objemem prodaného dříví, ale zejména získáním dotací a subvencí ze strany státu. Bez této podpory by drtivá většina vlastníků lesů vykázala ztrátu a i pro další rok bude tato podpora nepostradatelná. Umožňuje obnovu lesa, ale také i postupnou likvidaci odumřelých stromů z posledních let ve farních malolesích, která je jinak nerentabilní a časově náročná. V rámci dotačních projektů financovaných ze zdrojů EU bylo úspěšně podáno 9 projektů v hodnotě 37 mil. Kč.

Lesní správa se na svém počátku přihlásila k ekologickému, **přírodě blízkému způsobu hospodaření**, k hospodaření bez holin, které není v lesích patrné, založenému na odezírání od přírody. Tento model značně narušila a omezuje kalamita. Přesto bylo hospodaření na 1/3 výměry v roce 2020 certifikováno systémem FSC.

Lesnické problémy s klimatickou změnou a pandemií jednou skončí, les tu zůstane pro nás, pro všechna stvoření. Spojení lidské práce a přírody opět přineslo církvi tak potřebné finanční prostředky. Bude třeba hodně pokory, trpělivosti a tolerance od všech – nejen od těch, kteří v lesích pracují, ale i těch, kteří je „jen“ navštěvují.

Stavební činnost a památková péče

V roce 2020 bylo realizováno:

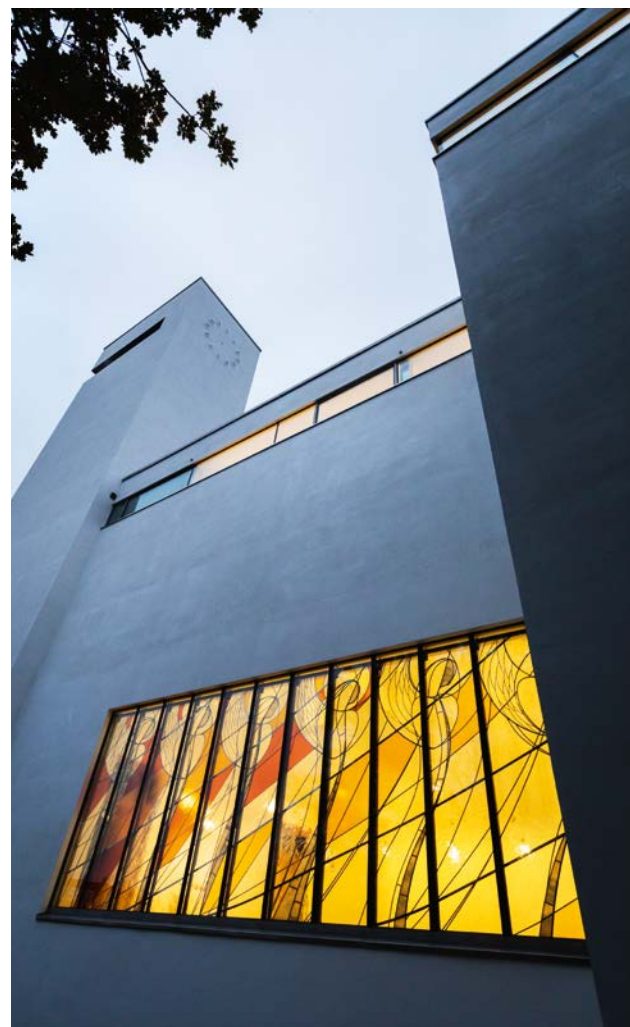
- 311 stavebních oprav a investic, včetně restaurátorských a projektových prací,
- 13 oprav varhan a probíhala stavba 2 nových varhan.

Finanční objem a zdroje

- celkový finanční objem prací: 363,6 mil. Kč,
- finanční zdroje (v % z celkového objemu prací):
 - 55 % veřejné zdroje (národní i EU),
 - 45 % vlastní prostředky farností, Arcibiskupství pražské, Svěpomocný fond AP, dary od právnických i fyzických osob atd.

Významné akce

- dokončení stavby nového kostela Krista Spasitele a Komunitního centra v Praze na Barrandově,
- významné akce financované převážně z IROP:
 - vybudování Komunitního centra sv. Ludmily na Tetíně,
 - pokračování komplexní obnovy svatoprokopského poutního areálu na Sázavě a obnovy poutního areálu ve Staré Boleslavi – „Svatováclavská zóna“,
- zahájení rozsáhlé opravy kostela sv. Anny v Benešově, revitalizace areálu kostela sv. Bartoloměje v Kolíně, obnova fary v Dobříčovicích, Košicích a Jincích, oprava vnějšího pláště věže kostela sv. Jana Nepomuckého ve Štěchovicích, oprava kostela Matky Boží před Týnem v Praze, Nejsvětějšího Srdce Páně v Praze na Vinohradech a sv. Bartoloměje v Praze-Kyjích,
- pokračování projektu stavby nových varhan pro Svatovítskou katedrálu a dokončení nových varhan pro kostel sv. Anežky a svatých patronů českých v Praze na Spořilově.

Akademický sochař Petr Váňa navrhl vitráž pro kostel Krista Spasitele a komunitní centrum Praha-Barrandov

Děkujeme našim podporovatelům a dárcům, kterými jsou především
Ministerstvo kultury, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo financí,
Středočeský kraj, Hlavní město Praha, územní samosprávné celky, obce a Evropská unie.

